

Zaaknummer: 104068

Datum:

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 6.5 van Bijlage I van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

1 Inleiding

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uiteen hoeveel inkomsten tussen 1 januari 2011 en 30 juni 2012 zijn gemaakt door TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) met het veilen van grenscapaciteit, hoe deze inkomsten door TenneT zijn gebruikt en of dat gebruik in overeenstemming is met Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (hierna: de Verordening).
2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren¹ met Duitsland, Noorwegen en België wordt geveild door TenneT in samenwerking met de betreffende buitenlandse beheerders van het hoogspanningsnet. De 'Capacity Allocation Service Company', oftewel CASC.EU², verzorgt de expliciete en lange termijn veilingen voor de interconnectoren op de grenzen met België en Duitsland. APX voert in opdracht van TenneT impliciete veilingen voor de dag-vooruit markt voor deze grenzen uit. De 'European Market Coupling Company', oftewel EMCC³, verzorgt de veilingen voor de interconnector met Noorwegen,

¹ Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van de landen onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

² Zie ook <http://www.casc.eu/en>

³ EMCC verzorgt sinds 12 januari 2011 impliciete veilingen voor NorNed. Zie ook <http://www.marketcoupling.com/>

Norned. De opbrengsten die TenneT middels deze veilingen ontvangt, worden logischerwijze veilingopbrengsten genoemd. De veilingen genereren alleen opbrengsten indien sprake is van congestie⁴. De opbrengsten van de veiling worden verminderd met de kosten van de veiling en verdeeld tussen TenneT en de beheerders van het buitenlandse hoogspanningsnet⁵.

3. Deze veilingopbrengsten dienen apart beheerd te worden en mogen alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruikt worden. TenneT heeft de veilingopbrengsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. In dit verslag controleert ACM of de veilingopbrengsten tussen 1 januari 2011 en 30 juni 2012 in lijn met de Verordening zijn besteed. Ten eerste worden de relevante wettelijke bepalingen voor dit verslag in hoofdstuk 2 opgesomd. Vervolgens wordt een beoordeling gegeven van de onttrekkingen van de veilingopbrengsten en een overzicht gegeven van de onttrekkingen en bijstortingen van veilingopbrengsten in het kalender jaar 2011 en het eerste halfjaar van 2012. Tot slot geeft ACM een conclusie ten aanzien van de vraag of deze onttrekkingen in lijn zijn met de Verordening.

2 Wettelijk kader

5. ACM is op grond van de Verordening verplicht te rapporteren omtrent het gebruik van veilingopbrengsten en doet dit op basis van een rapportage aangeleverd door TenneT⁶. De Richtsnoeren voor congestiebeheer en toewijzing van beschikbare overdrachtcapaciteit van interconnecties tussen nationale systemen (Bijlage 1 van de Verordening) bevatten voorschriften gericht aan ACM ten aanzien van de veilingopbrengsten. De relevante bepalingen worden hier opgesomd:

6.2.

“De nationale regulerende instanties moeten transparantie aan de dag leggen met betrekking tot het gebruik van de inkomsten uit de toewijzing van interconnectiecapaciteit.”

⁴ Artikel 6.1 van Bijlage I van de Verordening. “Congestie” is gedefinieerd in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Verordening.

⁵ Artikel 5.6.15.1 van de Netcode Elektriciteit.

⁶ Rapportage veilingopbrengsten van 20 juli 2012, kenmerk 104068/8.

6.4.

“De transmissiesysteembeheerders stellen van tevoren duidelijk vast hoe ze eventueel verkregen inkomsten uit congestie zullen gebruiken en brengen verslag uit over het werkelijke gebruik van deze inkomsten. De regulerende instanties gaan na of dit gebruik in overeenstemming is met deze verordening en deze richtsnoeren en of alle congestie-inkomsten uit de toewijzing van interconnectiecapaciteit aan een of meer van de drie in artikel 16, lid 6, van de verordening beschreven doelstellingen werden besteed.”

6.5.

“Jaarlijks en uiterlijk op 31 juli van elk jaar publiceren de regulerende instanties een verslag waarin wordt uiteengezet hoeveel inkomsten tot en met 30 juni van dat jaar zijn gemaakt, hoe die inkomsten zijn gebruikt, of dat gebruik in overeenstemming is met deze verordening en deze richtsnoeren en of alle inkomsten uit congestie aan een of meer van de drie bovenvermelde doelstellingen zijn besteed.”

6. Artikel 16, zesde lid, van de Verordening geeft een limitatieve opsomming van de doelen waaraan de veilingopbrengsten besteed dienen te worden:
- “Eventuele ontvangsten uit de toewijzing van koppelingscapaciteit worden gebruikt voor de volgende doelen:*
- a) het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, en/of*
 - b) de koppelingscapaciteit handhaven of vergroten door investeringen in het net, met name in nieuwe interconnectoren.*

Indien ontvangsten niet efficiënt voor de in de eerste alinea, onder punten a) en/of b), genoemde doelen kunnen worden aangewend, kunnen zij onder voorbehoud van goedkeuring door de regulerende instanties van de betrokken lidstaten voor een door die instanties maximumbedrag worden aangewend als inkomsten die door de regulerende instanties in aanmerking moeten worden genomen bij de goedkeuring van de methode voor de berekening van de nettarieven, en/of de vaststelling van de nettarieven. De rest van de ontvangsten wordt op een aparte interne rekening gezet totdat hij voor de in de eerste alinea, onder punten a) en/of b), genoemde doelen kan worden besteed. Het Agentschap⁷ wordt op de hoogte gesteld van het in de tweede alinea bedoelde goedkeuringsbesluit.”

⁷ Het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators, ACER.

3 Beoordeling besteding veilingopbrengsten

7. Op 2 augustus 2012 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (rechtsvoorganger van ACM) van TenneT een rapportage ontvangen betreffende de ontvangsten en bestedingen van de veilingopbrengsten in het kalenderjaar 2011 en de eerste helft van 2012 (1 januari tot en met 30 juni 2012).
8. TenneT heeft voor de data van 2011 een accountantsverklaring meegestuurd. De data van 2012 is nog niet door een accountant gevalideerd. Deze controle zal volgend jaar over de gehele dataset voor 2012 alsnog worden uitgevoerd.

3.1 Veilingopbrengsten 2011

9. ACM dient te verifiëren of het gebruik van de veilingopbrengsten door TenneT in overeenstemming is met de Verordening en of alle inkomsten uit congestie aan de drie doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening zijn besteed.
10. De inkomsten voor de veilingopbrengsten worden met name bepaald door de veilingen voor NorNed en de interconnectoren met België en Duitsland, en de deelneming in TenneT Duitsland B.V. ACM gaat hieronder alleen in op de gemaakte onttrekkingen en of deze onder de doeleinden van artikel 16, zesde lid, van de Verordening vallen.

Norned

11. Ten eerste heeft TenneT een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen, kosten voor regel- en reservevermogen en kosten voor de veilingen van EMCC.
12. Ten tweede heeft TenneT een onttrekking gedaan voor schade aan de NorNed-kabel. Het betreft kosten voor de reparatie van de Norned-kabel in het voorjaar van 2011 ten gevolge van een breuk van de kabel.
13. Ten derde onttrekt TenneT € 1.989.000 voor de prikkel relatieve beschikbaarheid voor de jaren 2010 en 2011. In zijn besluit van 26 maart 2013⁸ heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit de definitieve prikkel voor de relatieve beschikbaarheid van NorNed in 2010 en 2011 vastgesteld. Het doel van deze prikkel is om

⁸ Besluit met kenmerk 104134/17.

de beschikbaarheid van de kabel voor de markt te bevorderen. ACM is van mening dat deze drie onttrekkingen in lijn zijn met de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, onderdeel a en b, van de Verordening.

Veilingen overige interconnectoren

14. Zoals ook geldt voor NorNed onttrekt TenneT kosten voor de uitvoering van de veilingen op de Belgische en Duitse interconnectoren van de veilingopbrengsten. Dit is in lijn met de Verordening.

Vorbereidingskosten nieuwe interconnectoren

15. TenneT heeft voorbereidingskosten onttrokken voor een tweede NorNed-interconnector, een mogelijke interconnector met Denemarken (Cobra) en een mogelijke interconnector met IJsland (Ice-Ned). Onderzoek naar uitbreiding van interconnectorcapaciteit is noodzakelijk en ligt in het verlengde van de doelstelling van artikel 16, zesde lid, onderdeel b, van de Verordening. ACM verwacht in toekomstige rapportages van TenneT een concretere uiteenzetting van de reden voor bepaalde voorbereidingskosten en waarom deze kosten noodzakelijk zijn om nieuwe interconnectoren te faciliteren.
16. Alle onttrekkingen en bijstortingen in 2011 worden als volgt schematisch weergegeven:

Overzicht veilinggelden van 1 januari tot en met 31 december 2011

Openingsbalans veilinggelden	€ 319.056.000
<i>NorNed</i>	
Bij: opbrengst NorNed veiling	€ 37.048.000
Af: kosten energie en vermogen	-€ 8.029.000
- <i>Kosten netverliezen</i>	€ 5.642.000
- <i>Kosten regel- en reservevermogen</i>	€ 1.572.000
- <i>Kosten EMCC</i>	€ 815.000
Netto opbrengst NorNed	€ 29.019.000
Bij: toevoeging voorlopige afrekening kapitaalkosten NorNed	€ 306.000
Af: onttrekking schade NorNed	-€ 2.168.000
Af: voorbereidingskosten tweede	-€ 323.000

interconnector NorNed	
Af: onttrekking van de prikkel relatieve beschikbaarheid	-€ 1.989.000
Netto toevoeging Norned	€ 24.845.000
<u>Veilingen overige interconnectoren</u>	
Bij: opbrengsten interconnectoren Duitsland en België	€ 24.375.000
Af: bijdrage TenneT in de kosten van de veiling	-€ 2.250.000
Netto toevoeging veilinggelden	€ 22.125.000
Netto toevoeging deelneming TenneT Duitsland B.V.	€ 11.216.000
Netto toevoeging rente opbrengsten	€ 614.000
<u>Vorbereidingskosten nieuwe interconnectoren</u>	
Cobra (Denemarken)	-€ 1.220.000
Ice-Ned (IJsland)	-€ 93.000
Onttrekking voorbereidingskosten buitenlandse connectoren	-€ 1.313.000
Eindbalans veilinggelden	€ 376.543.000

3.2 Veilingopbrengsten eerste helft van 2012

17. Voor de onttrekkingen voor NorNed en de veilingen op de Duitse en Belgische interconnectoren is hetgeen overwogen in randnummers 11,13 en 14 van overeenkomstige toepassing.
18. Overige onttrekkingen zijn in 2012 gemaakt voor kosten voor cash management en exploitatiekosten en kosten voor de dwarsregeltransformatoren in Meeden. Kosten voor cash management en exploitatiekosten betreffen kosten voor het beheer van de Stichting Doelgelden. Kosten voor de dwarsregeltransformatoren in Meeden betreft kosten voor de

exploitatie hiervan en worden gemaakt ten behoeve van het handhaven van de interconnector met Duitsland.

19. Alle onttrekkingen en bijstortingen in de eerste helft van 2012 worden als volgt schematisch weergegeven:

Overzicht veilinggelden van 1 januari tot en met 30 juni 2012.

Openingsbalans veilinggelden	€ 376.543.000
<u>NorNed</u>	
Bij: opbrengst NorNed veiling	€ 23.461.000
Af: kosten energie en vermogen NorNed	-€ 3.799.000
Netto opbrengst NorNed	€ 19.662.000
Bij: schade kp03 (storing voorjaar 2011)	€ 121.000
Netto toevoeging NorNed	€ 19.783.000
<u>Veilingen overige interconnectoren</u>	
Bij: opbrengsten interconnectoren Duitsland en België	€ 22.718.000
Af: bijdrage TenneT in de kosten van de veiling	-€ 1.460.000
Netto toevoeging veilinggelden	€ 21.258.000
Netto toevoeging deelneming TenneT Duitsland B.V.	€ 13.598.000
Netto toevoeging rente opbrengsten	€ 734.000
<u>Overige onttrekkingen</u>	
Af: Cash management en exploitatiekosten	-€ 102.000
Af: kosten DRT Meeden	-€ 1.000
Totaal overige onttrekkingen	-€ 103.000
Eindbalans veilinggelden	€ 431.813.000

4. Conclusie

20. ACM concludeert dat de onttrekkingen van de veilingopbrengsten zoals uitgevoerd in het kalenderjaar 2011 en het eerste halfjaar van 2012 in lijn zijn met de Verordening en de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening.